

HOREVAŠEK

„Co bude s těmi dětmi?“ Byla moje první myšlenka, když jsem četla její parte. Oznámení, že pohřeb bude v kruhu rodinném kdesi v Londýně. V mailu nebylo pozvání na obřad. Jen suchá věta kurzívou. *Jana Hawkins zemřela ve věku nedožitých osmatřiceti let. Vzpomínáme se zármutkem.* Podepsaný Thomas. Manžel. Padesát dva let. Frank. Syn. Pět let. A Vanessa. Osm let.

Blondřatá Vanesska. Nejlepší přítelkyně mé dcery.

Později odpoledne jsem se dozvěděla, že se oběsila. Oběsila? Netypické pro holku. Musela hodně chtít umřít. Prášky by seděly víc. Nebo skok z okna. Říká se, že ženský provaz neumí. Pokud nejsou naprosto zoufalé.

Vanessa byla jediná, kdo mámu kritizoval.

Thomas zpočátku nikdy nic neřekl. Stál za svojí ženou, ať se dělo cokoliv. Když prodala rodinné šperky, aby měla na stilnox. Když Frank spadl ze schodů, protože zrovna spala. Když se ztratila na dovolené, protože přestávala mít smysl pro čas a prostor. Jen si povzdechl.

Znala jsem je ještě před dětmi. Ji ze školy. Překládala mu. A hrozně moc ho chtěla. Jedinou k sobě pustil blíž. A dokonce si ji i vzal. Pohádka. Byt na Malé Straně. Mladé manželství. Těhotná křehká blondýnka, zasypávaná krásnými dary a neustálou pozorností. Snad jsem jí ho i záviděla. Toho rozhodného muže. Muže, který se o ni postará. Až dnes mi dochází ty věčné kritické poznámky. Jak ji rovnal před lidmi, aby se nehrbila. Chytil za boky a zdůrazňoval špeky její útlé postavy. Předhazoval, že neupeče ani hovězí. Protože si přece vzal intelektuálku. Mírně se jí vysmíval. Ale jen když měl publikum. Když jsme byli sami tři, tak nikdy.

Jaká bezvýchodnost ji donutila k provazu. Jaký smutek?

Nebo snad strach?

Často mi z Londýna volala, když se přestěhovali. Byla jsem její kuchařka na telefonu.

Volala zavřená do skříně. Jen aby se Thomas nedozvěděl, že jídla, která mu vaří, nejsou její vlastní recepty.

Schovávala se.

„Nemůžu spát.“ Plakala někdy. „Neustále se bojím, že se mi zase něco nepovede. Že se mu něco nebude líbit. Nejsem pro něj dost dobrá. Tolik bych se, Karlo, chtěla změnit. Aby mne nekritizoval. Aby neměl už důvod. Jenže vždycky něco zvořu. Vždycky.“

Tenkrát jsem ještě bývala racionální. Sebevědomá. Jistá. „Neblázni, prosím.“ Konejšila jsem ji. „Takovou, jaká jsi, si tě vybral. Nechtěl jinou. Proč by tě změnil. Jsi skvělá.“ Jen ticho bylo na druhé straně telefonu.

„Vždycky mu něco vadí. Že jsem moc s dětmi. Pak zas že málo. Že se mu nevěnuji. Chápeš, jak se mu mám věnovat, když má Frank čtyřicítky. Neumím se rozkrájet. Včera odešel, když jsem řekla, že mám práci v kulturním centru. Na půl úvazku. Čtyři hodiny. Nic. Děti jsou stejně ve škole. Nic nezanedbám. Víš, co řekl? Že vlastními ambicemi vraždím jeho lásku. Takový prázdný patos.“

Maličko jsem se klepala vzteky. Nesnáším

omezování. A nutit někoho, aby se vzdal vlastní práce? To mi připomnělo dědečka. V rodině se tradovalo, že když bylo mé mámě a tetě šestnáct, babička si našla práci. A on? Živitel rodiny se rozhodl chodit domů na obědy. Jen aby se ona nedostala ven. Kvůli teplé svíčkové? Jistě ne. Jen aby si zachoval roli jediného pojítka babičky se společností. „Ale, Jani, prober se, jsme v jednadvacátém století. Je úžasné, že máš v Londýně práci. Gratuluju. Vždyť kolik místních je na pracáku. A ty jsi holka po tetě z Moravy, která s dvěma dětmi na krku najde zaměstnání na první správnou. To je skvělý.“

Jen si povzdechla. „Jo, z Moravy. Víš, jak se u příbuzných říká mužům, jako je Thomas? Horevašek.“

To slovo jsem nikdy neslyšela. Znělo vtipně. Legračně. Jak říkanka. „Co mu vlastně vadí na tvé práci?“

„Že nebudem spolu. Že když jsou děti pryč, mohli bychom mít dopoledne. Mohli bychom se milovat. Povídat si. Být spolu.“

Neměla jsem argument. Byli spolu takřka každý večer. Už devět let.

„Potřebovala bych prášky. Vůbec nespím.“

Přítom je to jediný únik. Jediná moje vlastní chvíle. Nikdo na mně nevisí. Jsem jen já. Sama.“

Ještě jsem ji uklidňovala. „No tak si jeden vem a vyspi se, než přijde domů. Odpočineš si. A třeba i od něj. Je to sice nesmysl, ale k vztahům občasné útky patří. Je to zdravý. Stejně jako usmiřování.“ Já blázen jí ty prášky ještě schvalovala. A přítom jsem z rodiny farmakológů. Jen se mi zdála strašně unavená. Na smrt unavená.

„Víš, Karlo, nezůstane se mnou, když se změním. Odejde. A když se změním, popřu samu sebe.“

„Já jednou odejdu doopravdy. Jednou tě polechnu. Ale bude se ti hrozně stýskat. Hrozně. To mi věř.“ Už se smál. Bylo pondělí dopoledne. Utekla jsem z práce. Milovali jsem se v hotelu. Potřebovali jsme zapomenout hrozný víkend. Víkend, kdy jsem ho poprvé vyhodila.

Klára měla být u táty. Už ze školy si ji měl brát. Ale učitelka volala, že má horečky. Panika. Vždycky vyšiluju, když je nemocná. A držet tělo,

keré se klepe zimnicí, je strašidelný. Úplně jsem zapoměla, že máme s Martinem naplánovaný víkend. Slíbili jsme si dlouhou procházku, výstavu, večeri s přáteli. Sice chtěl jet na chalupu a být se mnou jen sám. Jak rád zdůrazňoval „jen sám“. Ale udělal ústupek. Smířil se s pražským programem. Už u mne bydlel dva roky. Ale vždy zdůrazňoval potřebu vlastního času mimo domov. Randění. Romantické mi to zpočátku přišlo. Zamilované. Hezké. Postupem času mi to víc a víc nabourávalo práci. A taky žádné lidi jsem nevidala. Nebyl na ně čas. Ztratila jsem víc přátel než v době, kdy byla Klárka mimino. Tenhle víkend ale souhlasil, že se přeci jen s někým potkáme. Těšila jsem se. Moc.

„Copak mne k vám ani nepustíš.“ Obořil se, když jsem se s Klárou zavřela v ložnici. „Nevidíš, že jí je špatně. Potřebuju s ní být sama.“

„Že jí je špatně, to znamená, že svět přestal existovat. Že je jen ona. Mně se ani nezeptáš, jaký jsem měl den. Ani pusu mi nedáš. To jsem jako nic? Prober se, Karlo, vždyť neumírá.“

Zalesklo se mi před očima. Nikdy nevidím tmou. Vždycky jen takové malé hvězdičky. „Vypadni.“ Zašeptala jsem.